Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX. Число 302. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 28. грудня, 1921. VOL. XXIX. No. 302. Jersey City, N. J., Wednesday, December 28, 1921. THREE CENTS

УКРАЇНСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ
ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ КОНСУЛЯТОМ В НЮ ЙОРКУ.

Пікетованнє польського консуляту в Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 27. грудня. — Вчера нюйорські Українці уладили протестаційну демонстрацію перед польським консулятом в Ню Йорку. Около 400 мущин і 100 женщин, переважно дівчат, окружило будинок польського консуляту при 57-ій улиці і 3-тій евеню для демонстраційного протесту проти наїзду Польщі на Галичину і другі українські землі та проти нечуваних звірських злочинів, яких Поляки допускаються над нападеним українським народом.

Цілию демонстрації було пікетованнє польського консуляту за злочини Польщі написями, на яких були ті злочини виписані грубим друком в англійській мові.

Демонстранти уставились рядом держачи на грудях і в руках сі написі. В руках держали теж амеркианські прапорці. Серед демонстрантів були також Українці ветерани американської армії.

Демонстрація занепокоїла поліцію, яка висала на місце відділ поліції на біциклях під проводом капітана, але коли поліція побачила, що демонстрація спокійна і коли їй ветерани вияснили ціль демонстрації, вона віддалилась і демонстрантів не турбувала.

Тисячі прохожих Американців спинювалось ізза зацікавлення демонстрацією. Демонстранти роздавали їм протестаційні летючки і брошурки про давні і теперішні злочини анархічної П о л ь щ і проти українського народу. Американці голосно висловлювали своє обуреннє на Польщу, яку помогли відбудувати, а яка тепер сталась новою тюрмою народів, гіршою від Росії. Деякі Американці казали: „Чому не висадите їм вікон, тут і у Вашингтоні? Айриші сейчас се зробили би!"

Нюйорські дневники подали звідомлення про демонстрацію, а „Ню Йорк Америкен" і „Дейлі Нюз" подали також фотографічні знимки демонстрації.

Сполудня демонстранти перейшли походом головними улицями Ню Йорку на українське віче в галі Народнього Дому.

АМЕРИКА НАСТОЮЄ НА СВОЄ ДОМАГАННЄ ПРО СУБМАРИНИ

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Як подають неофіціяльно з урядових жерел, американська делеґація на конференцію для зменчення морських зоружень буде настоювати на своє домаганнє щодо зменчення містоти підводних лодок усіх держав.

Америка має на найблизчім засіданню конференції внести пропозицію, щоби держави згодилися на фльоту підводних лодок для Злучених Держав в містоті 60,000 тон, для Англії в сумі 60,000 тон, для Япану в сумі 36,000 тон, а для Франції і Італії по 35,000 тон.

Нинішне засіданне конференції відложено на завтра, щоби французька делегація могла дістати директиву (вказівки) від французького кабінету, котрий має незадовго відбути засіданне в тій справі.

СЕНАТОР БОРА ПРОТИ ДЕРЖАВИ, ЩО ВАЖИЛАБСЯ ЗРИВАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Сенатор Бора, наслідком котрого внесення являється вашінґтонська конференція для зменчення морських зброєнь, видав публичну заяву про послідні події на тій конференції.

Він заявляє, що йому видається просто неприпустимим, [щоби] конференція, скликана для зменчення морських зброєнь, [мала]би покінчитися не ухваливши такого обмеження, а передовсім не скасувавши, або що найменче не обмеживши вживання у війні підводних лодок. Якби до сього дійшло, то се булоби страшною моральною поражкою, і держава, котра допустилабся незгодження на таке обмеження, мусить взяти на себе страшну відвічальність.

На думку сенатора Бори, обмеженнє підводних лодок є конечно потрібне. Колиб скасувати великі кораблі, а лишити ненарушеним підводну лодку, те підступне, зрадливе оружжа, то держави не богато зискалиб з сього; саме існуванне підводних лодок булоби причиною і основою ріжних підозрінь держави до держави, і сі остаточно моглиби довести до війни. Бора висказує надію, що до сього не дійде.

ДЕБС ВІДВІДУЄ ПРЕЗИДЕНТА ТА МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА.

ВАШИНГТОН, 26. грудня. — Юджін В. Дебс, соціялістичний провідник, випущений на Різдвяні Свята з федеральної тюрми у Атлянті, де він відсиджував десятьлітну кару за переступленнє воєнних законів, дістав від заряду тюрми тикет до Вашінґтону і поїхав на конференцію з президентом Гардинґом та ґенеральним прокуратором (міністром судівництва) Догерті. Про сю візиту Білий Дім не видав ніякої заяви, а міністер судівництва заявив лише тільки, що він не давав Дебсови ніякої ради і Дебс о ніяку раду не питав. Догерті мав лише висказатися перед Дебсом, що добреби було, якби Дебс занявся якоюсь законною роботою. Догерті пообіцяв, що незадовго буде в тій справі видана спеціяльна заява до публики, в котрій буде сказано, за що Дебс відбував свою кару і чому уряд його увільнив. Догерті казав, що Дебс прийшов до нього з власної охоти. Дебс не хотів про свою візиту нічого говорити; він прочитав заяву Догерті і сказав, що він приїхав до Вашінґтону на просьбу міністра.

Дебс не хотів також нічого говорити про свої пляни на будуче. Кажуть, що він мав заявити, що думає посвятити свій час наперед визволенню всіх вязників; що сидять ще й тепер за переступленнє воєнних законів. Ходять також чутки, що советський уряд Росії просив Дебса, щоби він поїхав до Росії простудіювати політику сього уряду.

ЗІ СТРАЙКУ РІЗНИЦЬКИХ РОБІТНИКІВ.

ОМАГА, Небраска, 26. грудня. — Через страйк робітників великих різниць дійшло тут до поважнійших заворушень на вулицях міста.

Як каже поліція, клопіт почався від сього, що двох людий, симпатизуючих зі страйкарями, почало відгрожуватися поліції. Вони мали бути узброєні і полісмени кинулися до них, щоби їх розброїти. Оба мущини почали втікати, але поліція піймала їх, дігнавши їх кілька вулиць дальше. Коли їх вели на поліцію, товпа людий обступила полісменів, і як каже поліція, пробувала відобрати арештантів. З поліційних стацій закликано поліційні резерви і сі прогнали людий баґнетами, насадженими на крісах.

Юнійні урядники видали заяву, що вони візвали кождого страйкаря ставитися до пикетової служби, але остерігали робітників перед вживанням насильних средств та ношення якої-небудь зброї.

ЗІ СТРАЙКУ ЗЕЛІЗНИХ РОБІТНИКІВ.

НЮПОРТ, Кентакі, 26. грудня. — Зелізні фабрики в Нюпорт плянують починати знов роботу по святах мимо страйку своїх робітників. З огляду на те, що фабрики сподіються якогось клопоту зі страйкарями, вони просили стейтові військові власти о відповідну охорону для себе.

НОВА БОЛЬШЕВИЦЬКА ПАРТІЯ В АМЕРИЦІ,

В гали Лейбор Темпл в Ню Йорку відбувалися в суботу та неділю збори оснувателів нової больщевицької американської партії. Основателями мають бути недобитки ріжних радикальних орґанізацій. Явилося їх на основчі збори коло 500, але ще заким скінчилося перше засіданнє, уже одні основателі викинули других. Наперед викинено делеґатів так званого Інституту Маркса і Енґельса, котрих не принятого на офіціяльних учасників зїзду, а потім викинено силою та побоями, як вони протестували проти неприняття. Провідник викинених назва провідників засідання „бандою смердюків". Пішли відтак узнання мандатів; признано 164 делеґатів.

На внесенне Енґдаля, що відступив від соціялістичної партії, приступлено до ухвалення програми партії. Проект програми подав сам Енґдаль; програма стилізована дуже широко, так що вона сама собою нічого не говорить. Вона висказується за зваленцем капіталізму через заведеннє робітничого уряду. Партія має брати участь в усіх виборах.

На слідуючім засіданню приступлено до ухвалення партійного клича та партійного емблеми. Відзнакою партії має бути така сама, як відзнака московської комуністичної партії, себто серп і молот з відповідною написю. Партія має називатися Партія Робітників Америки (Воркерс Парті оф Америка).

СТРАШНИЙ ВЧИНОК БОЖЕВІЛЬНОГО ЖОВНІРА,

В місті Саранек Лейк, в стейті Ню Йорк, погиб від кулі бувшого жовніра американської армії др. Роберт Петерсон, один з найвизначнійших американских сухотничих спеціялістів. Убийником його був один Джансон, котрий напав на лікаря в його канцелярії і стрілив до нього три рази. Всі три кулі попали доктора, дві в клуб, а одна в легеню, і лікар впав на місци неживий. Почувши перший вистріл, жена лікаря вбігла до канцелярії свого мужа. Жовнір виміряв до неї і вистрілив. Бувби певно поцілив і її, якби не те, що женщина побачила свого мужа лежачого в калюжі крови на землі і впхали на долівку без памяти. Куля лише свиснула понад її головою. Як жовнір вийшов з хати лікаря, поліцай заступив йому дорогу. Джансон почав стріляти і на нього. Полісмен і собі виняв револьвер і почав стріляти на Джансона. По пару вистрілах револьвер Джансона перестав стріляти, бо видно всі кулі в ньому були вистріляні. Бачучи се, полісмен перестав стріляти і собі, а кинувся на Джансона, звалив його на землю та став відбирати від нього револьвер. Джансон не противився але сказав спокійно: „Не бійтеся, хлопці, я вам нічого злого не зроблю. Я дістав чоловіка, котрого хотів дістати." Він дав себе завести на поліцію, де його задержано під закидом убийства. Тепер поліція старається розвязати загадку стрілянини. Не можуть найти инчого пояснення кромі сього, що Джансон був божевільний та вифантазував собі якусь кривду зі сторони погибшого лікаря. Він був колись жовніром і служив в американскій армії у Франції. Там він дістав інфлюенци і був відосланий домів. Який рік тому назад його випущено зі шпиталя, і він вернув домів. В суботу рано він приїхав до Саранек Лек і пішов просто до дра. Петерсона.

ПОДОРОЖ КОРАБЛЯ З ПРИГОДАМИ

До Ню Йорку приїхали в неділю моряки корабля „Покагонтас", котрий виплинув звідси до міста Неаполю в Італії ще в місяцю маю. Сподівався він прибути до Ню Йорку назад за кілька тижнів але хоч подорож потревала кілька місяців він ще не доїхав. По дорозі корабель мав всі пригоди, які лише записує історія морських подорожий. В дорозі кораблеви попсулися були кітли, помпи, прилади до згущування воздуха і роблення леду; в корабельний вугляних маґазинах вибухав огонь, який лише з трудом вдалося загасити, і то аж по заляттю цілого відділу водою; бунтувалися машиністи, так що капітан мусів замкнути до арешту на кораблі. Як корабель приїхав до Неаполю, його стрінула польська пригода: властителі доків до направи кораблів зафантували корабель за залеглі належитости за направу і передержали його кілька неділь. Подорож скінчилася, як корабель посів на скалах коло Ґібральтару при вході в Атлянтійський Океан. Зі залоги 340 людий, котрі виїхали з Неаполю, до Ню Йорку приїхало всего 90, котрих забрав зі собою корабель „Камеронія".

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ!
БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!
КУПУЙТЕ БОНДИ ПОЗИЧКИ ГАЛИЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА!

ЗА ЩО ВЖЕ ПОЛЬЩА ВЯЗНИТЬ УКРАЇНЦІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИЧИНІ?

АРЕШТОВАННЄ Д-РА СТЕПАНА БАРАНА.

БЕРЛІН, 12. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). — Дня 7-го грудня арештовано у Львові адвоката д-ра Степана Барана на карне донесенне, подане через директора поліції д-ра Райнлендера, під замітом злочину „заворушення публичного спокою, побудження до погорди й ненависти до особи пануючого, до форми правління й до дер?авної адміністрації".

Всіх цих „злочинств" др. Баран допустився тим, що вніс рекурс до „воєвудства" у Львові проти завішення часописів „Український Вістник" і „Батьківщина".

Отже в Галичині навіть не вільно адвокатови подавати скаргу, коли то адвокат УКРАЇНСЬКИЙ, і коли скаргу вноситься в справі УКРАЇНСЬКИХ часописів!

Це арештованнє д-ра Барана є вже поновним, бо перед кількома тижнями його арештували, але незабаром мусіли випустити, бо не могли закинути йому ніякого злочину. Між іншим, це арештованнє є також доброю відповіддю на баламутні натяки „Рідного Краю", нібито др. Баран мав в останніх часах вести якісь переговори з Поляками. „Рідний Край" добре знає, що роблять Поляки тим, хто веде з ними переговори й плазує перед ними, як вуж: їх не арештовують.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ВЖЕ ПОЇХАВ НА АЛІЯНТСЬКУ НАЙВИСШУ РАДУ В КАН, У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 27. грудня.—Британський премієр Лойд Джордж приїхав сюди і по дорозі в поїзді відбув півгодинну нараду з французьким премієром Бріяном .Він поїхав до Кан, на конференцію аліянтської Найвисшої Ради.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ НОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ СУБМАРИН.

ПАРИЖ, 27. грудня. — В тутешніх дипльоматичних кругах заявляють, що Франція противиться, аби справу обмеження або скасовання підводних лодок вирішувала теперішня розоружна конференція у Вашинґтоні. Франція хотіла би, щоби для сеї справи скликати другу осібну конференцію.

ІЗ СОВЕТСЬКОГО КОНҐРЕСУ В МОСКВІ.

МОСКВА, столиця Московщини, 24. грудня. — Девятий всеросійський конґрес советів приняв нині нову советську економічну політику, яку представив йому вчера Микола Ленін.

Сю згоду дав зїзд, приймаючи промову Леніна, яку він виголосив як озвіт совета комісарів про домашню і заграничну політику советського правительства.

Конґрес приняв резолюцію, в якій висловлено подяку Норвежцеви Фрідсйофови Нансенови та Американській Запомоговій Адміністрації.

КАЖУТЬ, ЩО НАСЕЛЕННЄ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ЗМЕНШИЛОСЬ ЗА 11 ЛІТ О ПІВ МІЛЬЙОНА ДУШ.

ЛЬВІВ, 7. грудня. — Тутешні часописі подають звідомленнє про теперішне число населення в Східній Галичині.

Загальне число населення Східної Гаилчини має тепер виносити 5,478,312 душ.

В 1910 році населеннє Східної Галичини виносило 5,992,798 душ, то значилоб, що населеннє Східної Галичини за 11 літ зменьшилось о 514,489 душ, себто о 9%.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

БЕРЛІН, 12. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). Тутешній большевицький „Новий Мир" під датою 9. грудня доносить із Риги:

„Після останніх відомостей, розміри голоду в Одеській губернії не уступають голодові в Надволжу. Зареєстровано випадки самогубства з причини голоду".

А „продналог" з України все-таки стягають!

СТАНОВИЩЕ НА УКРАЇНІ.

ПЕРЕРВА СПОЛУЧЕНЬ. — РОЗСТРІЛ ЗАКЛАДНИКІВ.

БЕРЛІН, 7. грудня. (Вл. кор. „Свободи"). — До Варшави що-йно прибув польський посол у Хоркові Пулавскі, який повідомляє, що „український" совнарком у Харкові, через перерву телеграфічного й залізничного сполучення на Волині й Поділлі, є цілком одрізаний од заходу. Щоб прибути до Варшави, Пулавскі мусів зробити величезний гак.

Німецька газета „Франкфуртер Цайтунг" повідомляє:

„Як доносять „Ізвестія", дня 6. листопаду в Харкові було розстріляно 215 українських закладників. Це була кара за замордуваннє совітських представників українськими повстанцями".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСКО В ЧЕХІЇ МУСИТЬ БУТИ ЗЛІКВІДОВАНЕ.

ЗАЯВА ЧЕСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА МІНІСТРІВ БЕНЕША.

(Від власного кореспондента).

Весною 1919-го року, коли Польща, діставши з Франції армію Галлера, пішла походом на українську Галичину, часть галицько-української армії, відрізана від головних галицько-українських сил, не хотячи попасти в польські руки, перейшла на територію Чесько-Словацької Республики.

Чесько-словацьке правительство, розуміється, розоружило її, одначе не розвязало як військову формацію. Її приміщено в окремім таборі, оставляючи їй ЇЇ ВНУТРІШНЮ ВІЙСКОВУ ОРҐАНІЗАЦІЮ. Так остала вона інтернована в Чесько-Словацькій Республиці, як окрема військова одиниця.

Се галицько-українське військо в Чехо-Словаччині збільшилося в літі 1920-го року відділами ґенерала Кравса.

Як відомо, галицько-українська армія після камянецької катастрофи в падолисті 1919-го року остала на Великій Україні, розділившися на кілька ґруп. Спершу вона ратувала себе договором з Денікіном, потім з большевиками, потім часть від большевиків перейшла до Головного Отамана Петлюри, після чого Польща їх розоружила й інтернувала.

В сій мандрівці одна часть галицько-української армії, під командою ґенерала Кравса, прилучилася до армії ґенерала Павленка, головного команданта сил Української Народньої Республики, і як часть сеї армії, наслідком варшавського договору Головного Отамана Петлюри з Польщею, взяла участь у війні проти большевиків. Її позиції були в українській Галичині, де вона мала обороняти сей український край для Польщі. Та не могла вона видержати в сій ролі, не могла проливати своеї української крови на те, щоб обороняти українську Галичину для лютого ворога українського народу. І тому відділилася від армії ґенерала Павленка і перебилася до чесько-словацької границі в Карпатах. Тут перейшла на чесько-словацьку територію, складаючи оруже.

Ось-як часть галицько-української армії опинилася в Чесько-Словацькій Републиці. Як уже зазначено висше, вона зберегла свою внутрішню військову орґанізацію і свій звязок з правительством української Галичини.

Ся частина галицько-української армії в Чехо-Словаччині очевидно колола в очи Польщу. Адже се була військова сила, яка в слушний час могла вступити до української Галичини і, доповняючися місцевим населеннем, розростися в велику армію.

Тому Польща, ведучи переговори в справі політичного союза з Чехо-Словаччиною, на першім місці ставила домаганне, щоб чесько-словацьке правительство РОЗВЯЗАЛО ГАЛИЦЬКО-УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ.

І ПОЛЬЩА ДОБИЛАСЯ СВОГО. Я вже Вам писав про заключенне політичного союза між Польщею й Чехо-Словаччиною чиною на пять літ. В умовах сього союза Чехо-Словаччина заявила свої „Незаінтересованне" („desinteressment") в справі української Галичини й обовязалася не допустити на своїй території ніяких орґанізацій, які мали би за ціль відірвати українську Галичину від Польщі.

Вчера чесько-словацький президент міністрів і міністер закордонних справ Бенеш давав у парляментарній комісії для закордонних справ поясненне про той чесько-польський союз. І в сих поясненнях він виразно зазначив, що ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКА РЕПУБЛИКА ОБОВЯЗАЛАСЯ ЗЛІКВІДУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕҐІОН, ЯКИЙ ЗНАХОДИТЬСЯ НА ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ.

Сю ліквідацію почало властиво чесько-словацьке правительство ще перед підписаннем чесько-польського союза.

Найперше оголосило українському війску, що хто хоче, може вертати до Галичини, бо Польща дає амнестію. Але ані один не зголосився, що хоче вертати до дому, хоч є між ними такі, що просто з фронтів світової війни пішли просто на український фронт проти Польщі і вже кілька раків не бачили рідного села. Відповідю на предложенне зголошуватися вертати під польське ярмо був голосний спів: Ще не вмерла Україна!

Недавно знов почато зносити внутрішню військову ор анізацію табору й переводити його на положенне цивільних інтернованих.

Що ще далі думає зробити чесько-словацьке правительство для ліквідації сього українського війска, до якої обовязалося супроти Польщі, — покаже будучність.

Богато насувається думок про — „славянське братерство", про яке так голосно говорить „Золота Прага", столиця Чесько-Словацької Републики. „Один „брат-Славянин" держить часть українського народу в найважчій неволі, а другий обовязується йому не перешкаджати і навіть ще помагати.

Та не тільки ґалицько-українське війско знайшло було пристановище в Чехо-Словаччині. Знайшло тут також пристановище українська політична еміґрація, українське студентство й Український Вільний Університет. Правда — все те не є ГАЛИЦЬКО-українське, тільки загально-українське. З того, як ДАЛ Івідносити-меться Чесько-Словацька Республика до української політичної еміґрації, до українського студентства і до Українського Вільного Університет, — покажеться, як далеко йдуть її союзні зобовязання проти ворога України — Польщі.

А Польща нехай не радіє, що галицько-українське війско на чесько-словацькій території буде зліквідоване.

Воно може бути зліквідоване як окрема військова формація, одначе ніяка сила земна ні небесна не вирве з його серця того духа, який вів його до бою з Польщею. Сей дух живе і жити-ме не тільки в зліквідованій чесько-словацьким правительством військовій формації, але в цілім українськім народі. І СЕЙ ДУХ В СЛУШНИЙ ЧАС ПРОЯВИТЬСЯ І ВИЗВОЛИТЬ УКРАЇНСЬКУ ЗЕМЛЮ З ПОЛЬСЬКОГО ЯРМА.

Прага, 8. грудня 1921.

Др. Михайло Лозинський.

МАЛА АНТАНТА ХОЧЕ ВІЙНИ ПРОТИ РОСІЇ.

Відозва комуністичних партій вісьмох держав Европи.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Головний орґан австрійської комуністичної партії „Ді Роте Фане" приносить в ч. 777 інтересну відозву під повисшим наголовком. З огляду на те, що всяка війна в осередку або на сході Европи може мати надзвичайні наслідки для справи української державности, подаю в інформаційних цілях зміст цеї відозви:

Звертаємо увагу пролетаріяту дунайських і балканських держав — пише „Ді Р. Ф." — **на небезпечну зміну в заграничній політиці** середноевропейських держав. Порозумінне Великих Аліянтів з малими і порозумінне їх з угорським урядом Гортіого вказує на те, що робляться приготування до війни проти Росії. На це звернула увагу вже в жовтні партійна конференція комуністів з дунайських і балканських країв, що відбулася в Братиславі. А тепер ця небезпека ще збільшилася.

Згадана конференція ствердила, що політикою „малої антанти" (Чехії, Румунії та Югославії) руководять два чинники:

1. Страх перед Угорщиною.
2. Страх перед радянською Росією.

Мала антанта хоче забезпечити собі те, що загарбала від угорських грабіжників, а саме: Словаччину, Семигород і Хорватію, — і крім того хоче забезпечити свої держави перед пролетаріятом.

Коли Габсбурґам не удалось усадовитися в Угорщині й через те Угорщина не стала більше небезпечною, — вся політика малої антанти звернулася в останних тижнях проти большевицької Росії. **Вислідом того було порозумінне** головного політика малої антанти, **чеського премієра Бенеша з начальником угорської держави Гортім як також порозумінне** найбільшим тепер ворогом Ро- **Хехословаччини з Польщею,** сії. Мала антанта ткала свої сіти **також у Греції й Болгарії.** Характеристична річ, що на той час припадає також **румунська мобілізація в Бесарабії.**

Колиж маневри червоної армії на Україні доказали, що навіть страшний голод не здезорґанізував большевиків, — змобілізована румунська армія не пішла на Україну, польський ультімат злагіднів і навіть провокаційна нота Анґлії щезла безслідно. Напад проти большевиків відложено.

Передтим треба ще малій антанті або порозумітися з Угорщиною або розброїти її. В тій цили відбулися конференції з Гортім у Берні й Братиславі. Колиж виступив б. цісар Карло, тоді мала антанта охтіла розброїти Угорщину, бо се для малої антанти потрібне для забезпечення собі того, що відібрала від Угорщини і для можности війни проти большевиків.

А знов великим аліянтам властиво все одно, чи на Угорщині править Горті, чи Габсбурґ. Бо для них потрібна Угорщина як міцний пункт опору проти революції. **Анґлія** була тою державою, яка т. зв. Клеркським договором привезла Гортого до Будапешту й віддала там владу національній угорській армії під його проводом. **Франція** хотіла договором, заключеним у Ґодольо пхнути угорську армію на підмогу Польщі в хвилі, коли большевики підходили до Варшави. **Італія** на венецькій конференції зломила тріянонський мировий йдоговір на користь Угорщини й помогла їй задержати Единбурґ з околицею (за це угорська армія мала йти проти Югославії, коли того вимагав інтерес Італії).

Словом — дипльомати й ґенерали великих аліянтів через два роки тільки те й робили, що помагали Гортіому, ломити тріянонський мировий договір й саботувати розброєння Угорщини. Рівночасно мала антанта дбала про свої імперіялістичні інтереси. Вона чванилася, що зломить в Угорщині білий терор, установить там демократичну владу й безоглядно видусить від Угорщини кошти мобілізації проти Карлістів. Але великі аліянти цілковито стали на бік Гортіого й заявили, що мала антанта зовсім непотрібно переводила мобілізацію тому коштів її не дістане.

При тій нагоді показалося, що хто зна, чи мала антанта видержалаб війну проти Угорщини. Чехословаччина мусіла оповістити виімковий стан і кромі комуністів замкнули в тюрму ще й провідників Німців і Мадярів. Перші мобілізаційні сальви вистрілів треба було звернути не проти Угорщини а проти внутрішнього ворога.

Румунія не могла поставити ні одного жовніра проти Угорщини, бо всю свою силу мусіла зібрати на східних границях зі страху перед большевиками.

Також Австрія, той „зовнішний член" малої антанти, показалася непевною. Вправді австрійські соціялдемократи заявили в своїм орґані „Арбайтерцайтунґ" з 28. жовтня: „наші почування по боці малої антанти", — але християнські суспільники, які мають у руках фактичну державну владу, сказали, що габсбурське питанне це внутрішне питанне Угорщини й Австрія не стане по боці малої антанти.

Все те, як також клясові боротьби особливо в нутрі Чехословаччини й Югославії, приневолило малу антанту послухати великих аліянтів і погодитися з Гортіом. Габсбурґів позбавлено престола, про розброєнне Угорщини й заведення в ній демократичного ладу перестали говорити: очевидно малі аліянти мають досить того демократичного ладу у себе вдома.

Кінець кінців порозумінне великих аліянтів з малими і з Угорщиною Гортіого означає оден середно-европейський фронт проти большевицької Росії. І хоч австрійські, чеські й німецькі соціял-демократи разом протестують проти порозуміння з Гортім, хоч угорські октябристи домагаються усунення Гортіого, — то не треба забувати, що перше порозумінне з Гортім спричинив угорський соціял-демократ Ґарали: то на його підпис дозволили великі аліянти, щоби Горті прибув до Будапешту.

З тої „політики порозумінь" видно, що великі аліянти вправді не хочуть допустити до того, аби Угорщина робила імперіялістичну угорську чи габсбурську політику супроти малих аліянтів, — але вони не хочуть допустити також до повалення Угорщини, коли вона годиться йти з ними разом проти большевицької Росії. Бачучи це, малі аліянти (Чехія, Румунія, Югославія) віддавна пробують порозумітися з Гортім. Таким чином похід малих аліянтів в цили установлення „угорської демократії", розпочатий при асистенції соціялдемократів, — **скінчився сотворенням одностайного фронту середно-европейської буржуазії проти середно-европейського пролетаріяту і проти большевицької Росії.**

Порозумінне з Гортім і порозумінне Чечії з Польщею уможливляють Польщі й Румунії всею силою напасти на большевицьку Росію, причім політичну, військову й господарську резерву для тог нападу становити-муть Чехо-Словаччина, Югославія і Угорщина Гортіого.

Комуністичні партії дунайських і балканських країв звернули вже в жовтні увагу середно-европейського пролетаріяту на военні приготування малої антанти проти большевицької Росії. Від того часу сталися дві події, які ще збільшили небезпеку сеї війни: порозумінне малої антанти з Гортім і заключенне чесько-польського договору.

Війна проти большевицької Росії означає також війну проти працюючих мас дунайських і балканських країв. Бо капіталізм може перетрівати кризу тільки тоді, коли цілковито покорить пролетаріят. А до цего потребує наперед цілковитого покорення большевицької Росії. Супроти того пролетаріят дунайських і балканських країв не сміє допустити до війни проти большевицької Росії.

Сю відозву підписали комуністичні партії 1) Чехословаччини, 2) Болгарії, 3) Югославії, 4) Австрії, 5) Угорщини, 6) Румунії, 7) Греції й 8) Німеччини.

Ця відозва цікава для нас Українців під двома оглядами.

По перше цікавить нас ця відозва інформаційно. Річ ясна, що головні управи партій з вісьмох держав мають доволі докладні інформації про заграничну політику своїх держав, її звязки з напрями. Мають такі інформації й комуністи тим більше, що мають своїх послів у парляментах, радних у містах і звязки. А тому, що обговорені в цій відозві справи, дотичать їх головної остої — Росії, збирають вони ці інформації з особлившою докладністю. І тому погляди їх на заграничну політику середноевропейських держав супроти Росії мають особлившу вартість, навіть коли взяти під увагу зрештою зрозумілу тенденційність їх відозви. Нпр. на нашу думку вони непотрібно побоюються, що всі держави малої антанти **щиро** підіпруть Польщу й Румунію в евентуальній війні проти Росії.

По друге цікавить нас ця відозва тим, що ця відозва ні одним словом не згадує про українську **державу**, хоч як відомо большевицька Росія разураз аґітує тим, що є дві большевицькі держави: Росія й Україна. Тимчасом у відозві вісьмох комуністичних партій згадується про Україну тільки як про землю, на якій можна шкодити Росії, а не як про державу. Се кидає надзвичайно характеристичне світло на відношенне комуністів ріжних країв до справи радянської України: вони уважають її очевидно фікцією, видумкою і признають таким чином Україну як частину Росії. Се й не дивота. Атже ні одна большевицька партія ніодного народа не видала досі книжки, в якій називалаб свою націю фікцією (видумкою). На це спосібні тільки українські хахли (ґалицького походження!). Большевики инших народів мають свої комуністичні переконання, але притім шанують також свою націо-нально-державну честь.

Відень, 7. грудня 1921.

Осип Назарук.

ГИМН МОМЕНТУ.

Скрізь брехня, кати казяться,
Готовлять нову біду,
А я буду сподіваться,
Сподіватися буду!
Сльози й кров. Кругом руїна.
Де не глянь: Хрести й хрести!
Яж кажу вам: Україна
Ще буде колись цвисти.
Поки груд огнем палиться,
Поки люд, як гураґан —
Поти нам не примириться
З бренькотом ляцьких кайдан.
Втоне Лях у власній крові,
Як не в Сяні, то в Дніпрі,
Миж відродимся в любові,
Заживем в новім добрі.
Тож не плач і не хилися!
На похилену вербу
Кози скачуть. Готовися
Витрівати боротьбу!
Ти приніс такі офіри
На пристолі вітчини, —
Повний запалу і віри
Двері волі відчини!
Увійдеш у власну хату,
Увійдеш у волі храм!
Встид злодіям, сором кату,
Честь невгнутим лицарям!

Скрізь брехня. Кати казяться,
Готовлять нову біду,
А я буду сподіваться,
Сподіватися буду!!

Сірко.

УКРАЇНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО.

Отсим подається до прилюдного відома, що Українське Інформаційне Бюро в Ню Йорку веде дальше свою діяльність.

Кромі інформовання американської преси У. І. Бюро займається виладжуванням українських писем, протестів і меморіялів в англійській мові для українських організацій в Злучених Державах.

Коли яка українська організація або товариство потребує якоїнебудь роботи в сьому напрямі, нехай звернеться до нашого Бюра.

З уваги, що У. І. Бюро не розпоряджає жадними фондами, замовляючі мають покрити кошти праці і пересилки замовлених робіт.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ:

Юрій Андрейко, управитель.

Адреса:
Ukrainian Information Bureau
30 E. Seventh St., New York City

ЗАПИСИ В ГОТІВЦІ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ.

Дальше на Укр. Позичку Національної Оборони зложили:

(Подаємо в такім пордку як приходять зголошення).

Ч. 780 З переносу з трох перших списів $40,145
1) З громади Лита Фолс, Н. Й., через п. Т. Скібінського 550

Зложили:
Гичка Павло 50
Дацишин Іван 50
Стриек Ілярій 50
Боднар Теодор 25
Стриек Теодор 25
Тов. Запорожська Січ 25
Кравецький Іван 15
Кравецький Іван 15
Момат Дмитро 10
Окренкий Іван 10
Петрик Михайло 10
Мороз Онисько 10
Клемко Антін 10
Сенко Микола 10
Погорецький Ігнатій 10
Нановський Михайло 10
Стасишин Василь 10
Голодриґа Григорій 10
Поцинтилек Данило 10
Сень Михайло 10
Палочинський Михайло 10
Коковський Іван 10
Смеречинський Микола 10
Білоус Семен 10
Федун Петро 10
Корбило Юрко 10
Кифор Дмитро 10
Драбич Іван 5
Гнида Іван 5
Русин Михайло 5
Швайковський Евстахій 5
Петрашек Василь 5
Тимків Дмитро 5
Тимків Дмитро 5
Конікевич Іван 5
Андруховський Петро 5
Голіят Лев 5
Тиран Григорій 5
Балящук Петро 5
Сандецький Теодор 5
Різник Михайло 5
Семенишин Іван 5
Скибінський Теодор 5
Романик Василь 5
Голодриґа Семко 5
Осташ Йосиф 5
Кузьмак Михайло 5
Карановський Михайло 5
Онацький Василь 5
Кленик Роман 5
Андруховський Іван 5
Коніковнч Ілія 5

2) З громади Амстердам, Н. Й., через п. В. Поцілуйка 560

Зложили:
Юревич Михайло 50
Поцілуйко Василь 25
Чучман Василь 25
Борак Никола 25
Пастернак Ігнатій 10
Тарновський Михайло 10
Мельничук Михайло 10
Бабак Ігнатій 25
Гнип Кость 25
Макароський Іван 10
Грицай Юрій 10
Варшона Яків 10
Терпляк Петро 10
Підлиський Дмитро 10
Михальчишин Іван 10
Бр. св. Николая 25
Сестр. Неп. Зачатія 25
Юркевич Йосиф 25
Дзикович Анастазія 10
Вовнянка Василь 10
Варшона Юлія 25
Варшона Текля 15
Парій Пилип 10
Корецький Михайло 10
Базарницький Осип 10
Руцький Йосиф 10
Митулинський Данило 10
Цюпка Стефан 10
Терлицький Іван 5
Питлюваний Іван 5
Шпаковський Михайло 5
Малюкевич Іван 5
Медвідь Григорій 5
Ференц Григорій 5
Чорна Марія 5
Вітковський Тимко 5
Митулинський Семко 5
Пушкар Василь 5
Михалюк Василь 5
Дворяник Параня 5
Сюрко Теодор 5
Макаровська Марія 5
Підлиський Петро 5
Комарянський Стефан 5
Комарянський Стефан 5
Гречаник Петро 5
Ференц Василь 10
Вильчинський Никола 5

Зложили:
Пашник Петро 25
Лозинський Василь 10
Ковалишин Іван 10
Панькевич Андрій 10
Касиян Теодор 10
Фик Петро 10
Рудий Петро 10
Онисик Іван 10
Овада Іван 10
Пестрак Филип 5

6) Маланчук Іван, Ню Йорк 10
3) З громади Менвіл, Р. Ай., через п. Г. Микитина 10

Зложили:
Сьвідер Ілия 5
Шевчук Йосиф 5

4) Дідух Анна, Бруклин, Н. Й. 10
5) З громади Шенандоа, Па., через п. Петра Онисика 110
7) Вельчан Теодор, Онтеріо, Канада 5
8) Кушка Ст., Бофало, Н. Й. 25
9) З громади Кензес Ситі, через о. Й. Желіховського зложило бр. св. Волод., від. 323 100
10) З громади Ню Йорк Ситі, через п. П. Перея 120

Зложили:
Тов. Зап. Січ, від. 117 У.Н.С. 100
Венгер Веронько 10
Демчук Павло 10

11) З громади Болтимор, Мд. Емче, Петро 100
12) З Алентавн, Па. Братство, від. 147, через п. Заяця 50
13) З громади Рочестер, Н. Й., через п. К. Шевчука 435

Зложили:
Бр. св. Николая, від. 12 Провидіння 100
Тов. Вільні Козаки, від. 316 У. Н. Союза 50
Тов. Запорожська Січ, від. 367 У. Н. Союза 25
Читальня Просвіти ім. Івана Франка 25
о. С. Ващишин 25
Білик Василь 25
Гирула Тимко 15
Цицак Александер 10
Антонів Дмитро 10
Януш Текля 10
Кочмарик Василь 10
Федоришин Іван (с. Юрка) 10
Баран Кирило 5
Білоголовський Теодор 5
Хомин Кирило 5
Сидор Тимко (с. Пил.) 5
Сидор Тимко 5
Плекан Гринько 5
Заяць Еміль 5
Кузминська Катерина 5
Луцишин Никола 5
иКсіль Климко 5
Лалюк Андрій 5
Пастернак Василь 5
Гернець Софія 5
Щупок Настя 5
Воробець Василь 5
Качмарик Іван 5
Філіпович Никола 5
Шевчук Константин 5
Мацьковський Дмитро 5
Грицак Михайло 5
Бурак Іван 5
Бінашевський Михайло 5
Воробець Василь 5
Бояновський Ігнатій 5

14) Братства св. Василія, від. 79 Провидіння, через п. М. Кухту, Вілксбері, Па. 50
15) З громади Вілінг, В. Ва., через п. О. Кулаґу 95

Зложили:
Гиляк Іван 25
Чмирит Данило 25
Когут Василь 5
Вітенько Петро 5
Грушкевич Стефан 5
Куляґа Олекса 5
Севний Юрій 5
Малецький Никола 5
Вікеда Юрій 5
Тихоневич Тимко 5
Чабак Олекса 5

16) З громади Шамокин, Па., через о. В. Сполітакевича 245

Зложили:
Український Клюб 25
Полиняк Клим 5
Заверач Василь 10
Пеляк Кость 5
Васюта Теодор 5
Лабовський Іван 5
Випарчик Стефан 5
Тадрик Йосиф 5
Лазорик Стефан 5
Ґацура Павло 5
Заверач Петро 5
Ступак Дмитро 10
Ішковський Олекса 10
Німий Григорій 5
Бр. св. Арх. Михаїла з Кулпмонт, Па. 25
Шустакевич Григорій 5
Мацько Павло 5
Федорчак Григорій 5
Шаршон Олексій 30
Волошин Олекса 5
Сеньчишин Стефан 5
Кашущянський Василь 5
Хомяк Григорій 5
Челак Іван 5
Капущянський Лука 5
Котаньчик Павло 20
Томащик Микола 5
Череп Павло 5
Барна Микола 5
Васюта Стефан 5

17) Цісик Володимир, Монесен, Па. 10
18) З громади Філаделфія, Па. через о. сов. М. Кінаша 40

Зложили:
Попович Павло 25
Гасюк Юрко 5
Калітан Григорій 5
Моклюк Іван 5

19) Калинович Генрі, Ремзен, Н. Й. 10
20) О. В. Корнотвський, Болтимор, Мд. 5
21) Порада Петро, Алтуна, Па. 5
22) З громади Метиток, Н. Й., через п. І. Ломаґу 205

Зложили:
Бр. св. Івана Хрестителя, від. 256 У. Н. Союза 50
Худяк Никола 25
Стахів Никола 15
Ломаґа Іван 25
Махно Яків 10
Стокайло Ізидор 10
Самотис Іван 5
Чупка Теодор 5
Досяк Іван 5
Федин Михайло 5
Шведа М. 5
Лабяк Евдокія 5
Пастернак В. 10
Баковський В. 25
Терешко Стефан 5

23) З громади Джерзі Ситі, Н. Дж., через п. П. Мелена 95

Зложили:
Тов. Українська Січ 50
Цаповський Михайло 10
Мушинський Стефан 5
Кругляк Андрій 5
Ничик Максим 25

(Дальше буде).

ПРОСЬБА УКРАЇНСЬКОГО СИРОТИНЦЯ З ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Зближаються свята Різдвяні. Жадного року наші отці духовні, наші Орґанізації і наш Загал не забували перед Різдвом за наш сиротинець в Филаделфії, одинокий в Америці, і все щось зібрали на ялинку для бідних сиріт. Сего року дуже тяжкі часи і нам дуже тяжко утримати поверх сотку діточок. Тому, відчуваючи великий недостаток, звертаємось отсим до Загалу нашого і до наших отців духовних і просимо дуже покірно в неділю перед Різдвом нашим, с. є. 1-го січня, 1922, зарядити ласкаво які складки для наших сиріт в Филаделфії, що буде для нас великою дуже помочию.

С. С. Василіянки.

ОСТОРОГА.

Якісь фалшиві колектори з Филадельфії збирають нібито на наш сиротинець поміж нашим народом. Перед такими колекторами перестеріґається всіх і повідомляється, що ми тепер жадних колекторів не висилаємо крім самих Сестер.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЮДОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НЮ ЙОРКУ.

Середа 28. грудня, год. 7.45, саля ч. 3. Народного Дому, виклад др. Сц Демидчука з нац. економії на тему: **Еволюція економічної суспільности.**

НА РІДНУ ШКОЛУ В ДОЛИНІ, В ГАЛИЧИНІ.

На рідну школу в Долині зложили дальше слідуючі складки:

З Філаделфії, Па.

Ліста ч. 22: Н. Н. і Н. Н. разом 35 цнт.; Дмитро Оліярник 25 цнт.; Кирило Дацьків $1.00; Іван Пеленьский $1.00; Тимко Слободзян 50 цнт.; о. М. Кузьвяк (Н. Н.) $2.00; Семеон Кухарський $2.00; Володимир Баранецький $1.00; Теодор Вишиванюк $1.00; Михайло Насевич $1.00; Стефан Іванків $1.00.

Лісту ч. 67 переслав я до Кружка Укр. Тов-а Пед. в Долині, а позістала решта збірки в $2.80 виказується $2.80.

Як бачимо про самих виселенців з Долини на повіту долинського мало що кого бачимо так з попереднійших як і нинішних жертводавців; перед замкненням але рахунки якраз о. Олекса Пристай, парох в Карнеґі, Па. котрий був першим ще на мій поклик та вислав $2.00. на Рідну Школу в Долині, котрі вислано разом з инчими вкладками $40.00 — („Свобода" з дня 20/10. 1921) в Долину, нині якраз присилає нам дальші жертви, котрі зложили якраз самі виселенці з долинського повіту як слідує:

З Карнеґі, Па.

Ч. Лісти 22: Петро Шпіляр, Долина $5.00; Василь Дичко $2.00; Теодор Кілик $2.00; Николай Винник $1.00; Іван Даньковський 25 цнт. Разом усього $24.15.

Попередна вислано на Рідну Школу в Долині $65.00.

Разом зібрано дотепер $89.15.

Нині висилается Дрефт ч. на $20.00.

Вислалося передше $65.00.

Разом вислано $85.00.

Остается $4.15.

Тепер очікуємо, котра громада буде слідуючих виселенців з повіту долинського.

Дякуючи за дотеперішні складки, прошу о надсилку дальших як попередше на адресу:

T. J. Hrycey Co.
329 S. 4th St., Philadelphia, Pa

З поважанием
Теодор Грицей.

ДОПИСІ

БРУКЛИН, Н. Й.

Урочисте посвячення церкви.

На поклики тутешного пароха, о. Володимира Лотовича, наші парохіяни зложили розмети і дрібні жертви на помальовання дому Божого в середині і знадвору. Окрім розметів на мальовання слідуючі визначні парохіяни зложили жертви на вималювання образів в церкві: Микола і Ева Бручковські, Дмитро і Февронія Тихі, Марія Марусин, Любов Боднарчук, Анна Онишкевич, Марія Підкова, Данило Канас і Марія Баюр.

Мальованнем церкви і вималюванием образів святих занявся артист-маляр п. Теодор Гладкий.

В неділю, 18. вересня с. р., відбулося урочисте посвячення нашої церкви при великій участи місцевих і позамісцевих Українців. Чину посвячення довершив о. канонік Лев Левицький. Чинну участь в тім церковно-народнім святі брали місцеві і позамісцеві товариства і братства з прапорами. З місцевих товариств і братств брали участь: бр. Пресв. Тройці, бр. св. Димитрія, тов. ім. Богдана Хмельницького, тов. „Любов" з Савт Бруклина, тов. „Вільна Україна", бр. св. Николая з Вудгейвен і бр. св. Юрія з Джемейки. Урочистість того дня випала величаво при великім здвизі народу.

Помимо безробіття і дорожні наші бруклинські Українці своїм ділом доказали, що вони люблять свою матір церкву, горнуться до неї і на її помальованне зложили свої жертви. Головне признанне в тім ділі належиться тутешному пароховu, о. Володимирови Лотовичови, котрий невтомимо своїми покликами на проповіди і при ріжних нагодах збирав жертви на помальованне дому Божого, чого хиба жадна парохія в біжучім році не доконала.

Парохіянин.

—o—

КОГОС, Н. Й.

Балачка з нагоди наміреного видання альбому старо-українського мистецтва.

Від пів року занимаюся збіркою на виданне альбому старо-українського мистецтва, але успіхи дотепер незначні. По моїй думці причина сему така, що загал нашої інтеліґенції не звертав уваги на мої оголошення і поклики. Щоби звернути думки Ваші, Вп. Отці і Панове, на згадану справу, я рішився виступити з отсею балачкою. Хочу заняти Вашу увагу лише на тілько хвилин, кілько треба до вишукання чекової книжочки, написання чека і надання його на почту.

Справа варта заходу, бо попиранне сего рода видавництв се боротьба о життє душі нашого народу. На мою думку душа народу се напрям його думки й енерґії, який переходить з покоління на поколінне і заставляє його думати і ділати так, як думали і ділали попередні. Думка родить мрії, бажання, пориви; енерґія родить діла, а обі разом формують життє народу і лишають сліди на дорозі, якою нарід ішов через віки. З тих слідів виростає любов до свого, віра в свої сили, охота до дальшої праці, віра в будучність. Кождий такий слід се камінь, положений минулими поколіннями в основи, на яких грядучі покоління будують своє життє. Не знаю, де було би наше національне відродженнє, якби не ті слабі, майже позатирані сліди нашого минулого, що лишилися в народній поезії і переказах. Можеб ми і Шевченка не мали, якби не дідусь, що „заховав в голові столітній славу козачу" і росказував її дитині Тарасови.

Та час ворог, чи скупий і задрісний властитель минувшини, нищить ті сліди або погребує їх в своїх тайних підземеллях, і живі люди мусять боротися з ним, коли хочуть заховати свому народови се угольне камінне його будучого життя. Чванимося нашою народною поезією, нашою народною піснею і ждемо людий, які би сі скарби використали, розвинули і помножили; з гордостию говоримо про артистичний змисл наших гуцульських різбарів і будівничих наших сільських церков; а кілько то труду мусили вложити найкрасші одиниці народу, щоби ті скарби відкрити і заховати; а кілько цінних народних жемчугів пропало безповоротно тому, що запізно взятося до відшукування їх. Днесь істнують на галицькій Україні лище дві інституції, які збирають і переховують останки нашої минулої культури: Наукове Товариство імени Шевченка (50 літ істновання) і Національний Музей, оснований і удержуваний від 15 літ митрополитом Андреєм Шептицьким. Обі інституції стоять і розвиваються майже виключно стараннем одиниць. Власне тепер Національний Музей хоче випорпати з під пороху забуття ще одну квітку, якою прикрашена була душа українського народу в минулі віки. Чомуж би нам, інтеліґентним Українцям в Америці, не помогти управі музея в тім ділі? Від нас жадають (властиво просять, але така просьба повинна бути для нас розказом) лише малої одноразової жертви.

Політична боротьба виповнила собою цілий наш видноокруг і в розгарі сеї боротьби ми забуваємо на всі прояви народного життя, що не стоять в безпосередній звязи з нею. Алеж життє народу не вичерпується самою політикою і ми повинні радіти, що є у нас люди, які серед загальної метушні занимаються тихою культурною працею і від часу до часу пригадують і нам, що поза боротьбою з ворогами є ще й инші річи, які затверджують окремішність українського народу і його право до свобідного розвою красше, чим не оден політичний договір, заосмотрений печатками і підписами гетьманів, воєводів, намісників, ґубернаторів, а хочби навіть самих королів та царів. Політичні змагання можуть дуже легко розбитись і колиб ми лиш на них опирали наше народне життє, то в хвилях невдачі ми мусілиб „спускатися на дно". Від розпуки і мертвоти в часах гнету ратує нас лише культурна праця, якої маленьким аґентом судилося мені стати на хвилинку.

Душа українського народу не зі всіх сторін гарна, думки й енерґія його не все виладовувалися в додатнім напрямі. Та на жаль, про крамоли, підлости і зради, які трафлялися в нашім народі, знається і говориться богато; про гарні-ж сторони нашої народної душі знається і дбається мало.

Коли я пускався на отсю балачку, я мав на ціли лиш одно: причинитися до скоршого зібрання фондів на виданне альбому старо-українського мистецтва. Хто на сю балачку може бодай місцями кивнути притакуючо головою, нехай вишле на згадану ціль так десь коло пять долярів. Хто-ж нею убавився, нехай також пришле якийсь дар, бо в серіозно-нуднім буденнім життю за смішне варта заплатити.

Моя адреса: **198 Ontario St., Cohoes, N. Y.**

Адреса Музея: **Мохнацького 42, Львів.**

о. Лев Чапельський.

Грицько Чупринка.

ПІСЛЯ НОЧІ.

День занявся! Схід в огні.
Сонце вдарило промінням.
В далині,
В височині
Ллються хорами пісні
Над недавнім безгомінням.

Ніч затаїла все в собі:
Тихий настрій молитовний,
Гніт журби
Без боротьби,
Сон забитої юрби
Душевний жах безгомонний.

Ніч давила нас у тьмі;
Ніч душила гук трівоги.
Ми самі
Були німі,
Навіть дихати грудьми
З повних сил не мали змоги.

Ми стрівляли ніч в біді,
Всі заглушені й беззбройні,
І бліді
Од давніх дій,
От провалених надій,
Мали рани незагойні.

День занявся! Схід в огні!
Куймо щастя, поки видно!
В далині,
В височині
Ллються радісно пісні
Так чаруюче й побідно.

Грицько Чупринка.

ПЕРЕМОГА.

З циклю „Смертію Смерть поправ".

Як спалахне серце кволе
Пахом страчених надій,
Я прийду до тебе, доле,
На страшне кріваве поле,
На останній смертний бій.
Все одно я маю рану,
Рану смертного жалю,
Так на бій я сміло стану,
Гучно висловлю догану,
Хоч тебе і не зломлю.
Я не гнусь, мов раб, під гнітом,
Доле, мачухо лиха,
Знай, — з тобою, з цілим світом,
Я побоюсь з лицем одкритим
Проти злости і гріха,
Смерти в очі я загляну,
Жах могильний я стерплю.
Все одно я маю рану
Нестерпучу, нездолану,
Рану смертного жалю.

Чоловік і жінка розмовляють:

— Продав би ти мене, чоловіче?
— Ніколи, моя мила.
— За сто тисяч?
— Ані за сто тисяч.
— За міліон?
— Ані за міліон.
— За тисячу долярів?
— А хиба найшовся-б хто такий дурний, аби дав за тебе такі гроші?

ПОВІДОМЛЕННЄ:

Сим подається до загального відома, що Екзекутива У. Н. Союза, в увзглядненню численних домагань урядників відділових, з огляду на усталений звичай по відділах У. Н. Союза, в цій порі року приймати нових членів до організації за зменшену ціну вступного, ухвалила, що в місяцях СІЧНИ і ЛЮТІМ 1922 року буде приматися НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА ЗА ОПЛАТОЮ ТІЛЬКО 50 ЦЕНТІВ, ВСТУПНОГО.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА:
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рекорд. ескретар.
Дано в Джерзи, Сіти, Н. Дж. 28 грудня 1921 р.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

КРОВ ЗА КРОВ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданнє з другої половини 17-сотих років.

(Продовженне) (5)

— В тім то й діло... в тій присутности гонця... Чи він мусить конче присутний? Чи справді буде присутний? Ти, отамане будеш мати клопіт лише тоді, коли гонець приїде до Січи; коли прийде до тебе і передасть тобі письмо, або устно перекаже московські жадання. Але з Полтави, чи з Київа крізь ціле Запороже до Січи далеко. Дороги непевні... свеволців богато... Я присяг би, що він до Січи не доїде... А як би доїхав, то зібеся з дороги коли буде назад вертати. Лише очи прижмури, то він пропаде, не „як камінь в воді", але таки з каменем в воді. Найліпше буде, як той блуд чепиться його, заки ще до Січи доїде. Тоді ти не дістанеш ніякого письма, не будеш нічого знати про посла пропавшого між Кримом і Петербургом. Москалі будуть пару місяців ждати на поворот гонця. Потому будуть тебе питати, чому його не відпускаєш і чому взагалі відповіди не даєш. Ти будеш відповідати, що ніякого гонця не бачив і не знаєш, чого від тебе хочуть. Кілька дальших місяців Москалі будуть розпитувати за гонцем і аж по пів році, або й за рік вишлють нового посла, мабуть в иншій, новій справі. До тої пори може богато змінитися. Одначе в кождім разі із справою, з якою до тебе іде сей посол, будеш мати спокій.

Кошовий, отаман самих очайдухів вже привик до сміливости своїх хлопців, що дуже часто доходила до безличности. Але щоби хтось з його козаків, та ще й з таких молокососів, до него, до кошового в такий спосіб промовляв, йому ще не траплялося. В міру як Петро викладав йому свій плян, впялені в него очи кошового неначе росли. Коли Петро скінчив, кошовий визнув руки за пояс і пару разів пройшовся по комнаті. Відтак станув перед Петром:

— Шибеник же з тебе шибеник!... А ти як думаєш, другий Нерозлучний? Ти розумнійший від сего вітрогона.

— Я, батьку, думаю, що иншої ради нема.

— Яке їхало, таке здибало!

Кошовий знов став проходжатися по комнаті і знов станув перед ними з руками за поясом:

— То ви оба думаєте, що гонець не приїде?...

— Безпечно ні! — відповіли оба. — Ручимо за се горлом. Дороги тепер такі непевні...

— Я й не знав і не знаю, що він їде. Ніхто мені про се не згадував. І ви сего не знаєте. Я з вами про все те цілком не говорив... Розуєте?

— Батьку, ми не діти! — відповів Василь.

Тепер кошовий виймив руки зза пояса, вхопив в долоні голову Василя і поцілував його в чоло. Таксамо поцілував Петра.

— Ідіть, Бог з вами!

Козаки вийшли і таки того самого дня, з пятьма иншими товаришами виїхали, як у Січи говорено, на польованне. За пару днів вернули з небогатою добичию, але московський гонець до Січи не приїхав і кошовий мав спокій.

Від сеї пори кошовий уживав Нерозлучних усе тоді, коли хотів зробити щось таке, про що Москалі, і очивидно також прихильники Москалів, та довгоязикі між Січовиками не повинні були знати. Отсе було також дуже важною причиною, чому Нерозлучних Січовики все бачили у купі, як при буденних занятях, так і при всяких воєнних підприємствах. Вони й самі з власної волі „промишляли" разом і старшина і старшина вислугувалися ними обома в купі.

І тепер вони були разом. Валку поселенців і доданий для їх охорони відділ козаків провадив Василь. Доданий йому до помочи Петро мав також роботу, бо полковник паланки не всіх зголошених до него поселенців посадив в одній стороні, але розділив їх на дві части і утворив дві оселі. Супроти того, що східні сусіди Запорожа, Донські козаки щораз частійше вдиралися в запорожські землі, паланочна старшина старалася утворити охоронний кордон, заселяючи по можности цілий граничний пояс між ріками Калміусом і Кринкою, а то й ще дальше ід сходови. Коли валка вже надтягла до паланки, полковник вїслав одну половину під проводом Василя на північ від свого хутора, а другу половину повів Петро на полудне.

Приїзд двох січових старшин з військом до паланки паланочна старшина використала на се, щоби ними передати до Січи сегорічний податок. Горожани Запорожа, що жили поза Січию і звалися гніздюками або сиднями, платили податок до запорожського скарбу державного не грішми, лише харчами: биками, баранами, безрогами, вяленим мясом, рибою, зерном, медом... До тої пори, коли Січовики приставлять поселенців на визначені їм місця і назад будуть повертати, населенне паланки мало зігнати чи звезти сей податок, де кому було вигіднійше: до паланочного полковника Чмеля, або до гніздюка, колишнього отамана поповичівського куріня, Батюка. Він був від півдня найблизшим сусідом полковника. Між ним і тим його найблизшим сусідом, був очивидно, як взагалі від одного до одного сусіда запорожського оден день дороги.

Не диво, що заки податок звезли, минув тиждень. Січовики, що до паланки вели поселенців, тепер вертали до Січи з биками, баранами, кіньми і мажами навантеженими всякими харчами.

Вертали тою дорогою, яку самі витропали, ведучи поселенців. Попереду їхала стежа з кількох козаків. Яких тисяч кроків за нею їхали оба сотники. Дальше знов козаки, за ними валка а на кінци решта козаків. Ґрупи наступали по собі в таких віддаленях, щоби в кождій хвили можна було устно, не дуже напружаючи груди, дати сотникам знати, як що сталося у валці, або як що помічено в околици, а також щоби передати валці, чи поодиноким її частям приказ старшини.

— Річка! — гукнув козак з передної стежі.

Петро підігнав коня, лишаючи товариша позаду і підіхав до річки в хвили, коли стежа вже була по тім боці. Хотів уже й сам коня гнати в воду, коли почув за собою грімке „стій!" Озирнувся і побачив, що кінь Василя сам без їздця підбігав до річки пити воду. Сам Василь лежав в траві горілиць з закладеними під голову руками коло вбитого в землю списа. Се був знак, що нині далі вже не підуть, що Василь вибрав се місце на нічліг.

— Стежа лишиться по тім боці річки! Перекажи їм се—крикнув Василь до Петра. — Табор переночує по сім боці.

— Ще заки сонце сяде, — відгукнувся Петро — зможемо зайти аж до діброви. Більший шмат дороги лишили би ми ще нині за собою і місце там ліпше на табор. Може й вполюємо кабана. Коли ми йшли сюди, бачив там богато слідів.

— Як би то лиш ми самі, — відповів Василь, — то очивидно, я тут не задержувався би. Ми ще не потомлені й наші коні добрі. Але з нами йде худоба. Віл, то не арабський кінь.

— Худоба також не така втомлена, щоби не могла ще нині зайти до діброви. Там і ріще буде, а тут мусимо спотребляти топливо, яке веземо з собою. Готово не стати, заки заповземо до Січи.

— Зайти зайдемо. Але як будемо так гнати, то мало мяса приведемо до Січи. Замість мяса приведемо лише кости й шкіру. Війско не буде нам вдячне за се. Козак хоче їсти мясо, а не обгризати шкіру з костий.

Петро знав, що як Василь, виконуючи уряд старшини, скаже слово, то так і мусить бути. Він, як раз видав приказ, то ніколи не змінив його. Бачучи, що нині дальше не підуть, Петро скочив з коня, роззубелав і розпопружив його, та пустив пустопаш.

Перші козаки з гусака, що сотників лучив з цілою валкою, побачивши спис встромлений у землю і обох сотників розтягнених у траві, задержалися. Вони зрозуміли, що тут буде нічліг і дали знати валці, щоби станула. Василь встав, пішов до валки. Зарядив, як уставити табор і як мають бути розставлені нічні сторожі. Огнів палити не позволив, бо сюди заганялися дуже часто татарські чамбули. На такий случай, коли небезпечно було розпалювати огні, козаки мали на возах вуголь. На сім вугли могли дуже добре свою їду загріти, а то й спечи або зварити, Зарядивши все те, Василь назад вернув до Петра. Хвилю оба мовчали, вдивляючись в сонце, котрого великий, багряний круг вже доторкавсь овида.

— Може би справді — перебив Василь мовчанки, — вполювати що? Баранина вже мені опротивіла.

— Як підемо горі річкою, то за якої пів години безпечно попадемо на звіра. Тямиш торік? Яка богата була добича! Але тоді ми прийшли від північи. Ішли за водою. Возьмім чотирех козаків і дві собаки... Гадаю, що...

Петро нараз замовк. Підвів голову, витягнув шию, поклав палець на губах, щоби й Василь мовчав і став наслухувати.

— Чуєш що- — спитав Василь шепотом і сам став наслухувати.

— Неначе щось у траві зашелестіло.

— Може заяць, або птах.

— Отже йдемо... Піду до табору по козаків. Кого взяти?... Може Недолю і...

— Недоля нехай лишиться, заки вернемо, отаманом табору. Він найрозумнійший. Возьми... Впрочім, сам піду... Щось там мусіло статися, бо гамір нараз затих.

Коли Василь задержував похід на нічліг, то його табор все мусів бути уладжений так, як би то був воєнний похід. Розумний і проворний отаман все мусів так робити, бо степи Запорожа ніколи не знали, що таке мир. Як з Татарами не було справжньої війни, то се ще не виключало наскоків татарських чамбулів на власну руку. Не виключений був також напад звичайних ватаг розбишацьких, що хижачили на сій запорожсько-татарській промежині. Не скрізь були граничні стовпи чи могили, не з усіх боків межі Запорожа були списані на ослячій шкірі і закріплені печатями та підписами сумежників. Землі на південнім сході Запорожа Запорожці правили собі. Татари собі. Бувало, що якийсь татарський чамбул напав на запорожську валку і пограбив її, або й полонив, кажучи, що та валка вдерлася у татарські володіння.

Щоби охоронитися від таких несподіванок, валка отамана Василя станула на ніч табором таким, який козаки ставили все тоді, коли дожидали ворога. З возів сціплених ланцами зроблено чотироугольник. До середини пішла що ціннійша худоба. Всеї худоби не годні були примістити в таборі, бо возів було замало, щоби построїти так великий хотироугольник. Решта худоби лишилася поза табором під опікою сторожевих собак.

Гамір, конечний при уладжуванню такого табору втих. Отся нагла тишина спонукала Василя самому піти подивитися, яка причина. Коли зробив яких пятьдесять кроків, побачив вартового годиночку, що нагнувсь до трави, висшої ніж він сам і наслухував. Василь здивувався, бо кількадесять кроків відси лежав він сам з Петром, два козаки стояли за річкою, отже тут була непотрібна взагалі ніяка сторожа... Хиба помітили щось надзвичайного. Вже хотів спитати вартового, чого він стоїть тут, коли в траві нагло щось заметушилося. Неначе борикалося пару осіб.

— Вже його мають! — сказав вартовий до Василя. — Спіймали.

— Кого мають? Кого спіймали?

— Чорт його знає! Мабуть якийсь конокрад. Зараз покажеся.

— Не пручайся, бо дістанеш ножем між ребра! — Почувсь з трави голос Недолі.

Мур трави розступився і з неї вийшов Недоля. За ним виступили два козаки, що вели молодого Татарина. Дорогий одяг і гордий погляд показували, що то був якийсь із знатних та богатих Татар Петро вже також був біля них. Почув метушню в траві, отже схопився і прибіг. Недоля став розповідати Василеви, як до того прийшло, але отаман махнув рукою.

— До табору! Ти Петре приклич до табору вартових, що стоять за річкою. Нехай також приведуть наші коні, що пасуться над річкою.

Василь з козаками, що спіймали Татарина, пішов до табору. Петро метнувсь до річки і прикликав вартових. Свого і Василевого коня взяв сам за поводи і також пішов до табору. Табор вже був готовий. Василь приказав козакам станути на своїх місцях, так як би ворог мав таки зараз ударити на них. Він здогадувався, що спійманий Татарин є лиш розвідником чамбула, що важить на валку. Коли табор був уже готовий приняти гідно напастника, Василь з Петром вернули до гуртка козаків з Татарином.

— Тепер розказуй! — звернувсь Василь до Недолі.

(Далі буде).

ПИЛЬНУЙТЕ СВОЇХ ПРАВ І КОРИСТАЙТЕ З НИХ!

Родимці!

Зайдіть де-небудь до „Library" в Злучених Державах, то знайдете там книжки англійські, французькі німецькі, італійські, російські грецькі жидівські, чеські, польські, хінські, турецькі — та Бог-зна ще які, але українських, звичайно, — дасть Біг! Чому воно так?... БО МИ НЕ ДБАЄМО ЗА СВОЇ ПРАВА. Всі книжки в „Library" куnуеться за гроші-податки, яких немала пайка забрана і з української Кишені. Другі народи домагаються від Громадських Управ, щоби в їх місцевій „Library" конечно були і книжки в їх рідній мові, — тому й їх книжки до „Library" закуплено; а ми, Українці що?... от, як звичайно: Коби так хто, то найби!..

Жаль а й гріх; Родимці! І наші книжки, бодай що-найкращі, повинни бути в кождій „Library". Читалиб їх ми самі, і наші діти, та ще й не один з чужинців читавби їх, і запізнавсяб близше зі всім нам рідним і дорогим, а відтак певно і думавби краще про нас.

А тут ні коштів, ні великих заходів: Написати кілька слів просьби, на просьбі підписати вимагане число підписів і ту просьбу доручити Громадській Управі; то всьо, а решту полагодить сама Громадська Управа.

Розважте, Родимці, сю справу. Чи не варта вона так малого заходу? Та чи добре робите, що сю справу занедбуєте?... Комуж з того кривда?... Судіть!..

Ой, не добре воно! Направте лихо, хоч і спізнились! Зберіться двох-трох в Комітет, зайдіть до Громадської Управи, чи до Заряду Вашої „Library", вивідайте там як і що, і справу переведіть в життє, а буде Вам за се честь і слава та дяка у рідного народа.

Ану, хто перший!?

Просьби в англійській мові до Громадської Управи, виготовимо Вам радо, коли у Вас нема кому, а книжок до „Library" можемо доставити кілько схочете і яких схочете.

Нуж, до діла, Родимці!

По близші вказівки пишіть на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, - - - - - - New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 7-мій годині вечером в суботу, 31. грудня, в гали Народного Дому під ч. 72 Морріс стр. На порядку нарад звіт урядників за 1921 рік, звіт контрольної комісії, дебата над звітами і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Сидор (ст.), предс.; А. Онисик, секр.

СЕЙР, ПА. Тов. „Вільні Козаки", від. 236, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 2-гій годині пополудни в неділю, 1. січня, в гали церковній під ч. 108 Н. Рівер стр. На порядку нарад звіт старих урядників і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — Т. Шкирпан, предс.; А. Багнюк, секр.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 1. січня; в гали церковній. На порядку нарад звіт з цілого року і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Косовський, предс.; М. Біян, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. Рождества Пресв. Богородиці, від. 259, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в 1-шій годині пополудни в понеділок, 2. січня, в гали парохіяльній під ч. 4954 С. Павліна стр. На порядку нарад касовий звіт, вибір нового уряду, віддання книг новому урядови і и. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Нових членів будеться приймати без вступного до братства, а до У. Н. Союза після статута. — В. Горинець, предс.; Е. Скородинський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 117, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в 8-мій годині вечером в пятницю, 30. грудня, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 217-19 І. 6-та ул. На порядку нарад звіт контрольної комісії і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник $1:00. — І. Семан, предс.; П. Перей, секр.

ҐЛЕСТОНБУРИ, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 1. січня. На порядку нарад звіт старих урядників і вибір нового уряду. Також будеться принимати нових членів без вступного до братства, а до У. Н. Союза після статута. Проситься місцевих Українців, аби прибули і вписались до нашого братства, котре вже істнує сім років і гарно розвивається. Неявившийся член підлягає карі після братського статута. — С. Конікевич, пр.; В. Блажейовський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 1. січня в Укр. Нар. Домі під ч. 2253 Вест 14-та ул. Проситься прийти на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду і звіт контрольної комісії. Кождий довгуючий член має вирівнати свої залеглости, бо інакше буде суспендований. Кождий член має заплатити 30 цнт. за календар. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $1.50. — Т. Федорчак, секр. рек.

МУСКІҐОН ГАЙТС, МІШ. Товариство „Просвіта", від. 131, подає до відома, що в неділю, 1. січня, о 1-шій годині пополудни, відбудеться в домі Д. Дрозда під ч. 1401 Лемюел стр. надзвичайний мітінґ, на котрий запрошується всіх місцевих Українців (членів нашого товариства і не-членів), бо буде важна нарада в справі наділення шкільних дітий дарунками на наші Різдвяні Свята. При нагоді повідомляється, що тов. „Просвіта" вибрало на річнім мітінґу отсей новий уряд: І. Худин, предс.; Катерина Дрозд, секр. фін.; Магдалина Іванів, кас.; Юліянна Лавренчук, писар; Й. Доманчук і І. Здирко, контрольори. — К. Дрозд, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Непорочного Зачаття Пресв. Діви Марії, від. 112, повідомляє, що річний мітінґ відудеться о 1-шій годині пополудни в неділю, 1. січня, в гали Нар. Дому під ч. 2253 Вест 14. стр. Старий уряд здасть звіт з минувшого року, опісля наступить вибір нового уряду. Неявившася члениця заплатить кару $1.00, а урядничка $2.00. — Марія Ольшаницька, предс.; А. Стадник, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 7.30 вечером в суботу, 31. грудня, в гали церковній під ч. 2280 Вест 7-ма стр. Старий уряд здасть звіт з цілого року і буде вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Сенчина, предс.; К. Стадник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в понеділок, 2. січня, о годині 2-гій пополудни, в гали Укр. Нар. Громади під ч. 217 Іст 6-та стр. На порядку нарад буде річний звіт і вибір нового уряду. Кождий член повинен бути присутний. — М. Марків, секр. фін.

БЕРВІК, ПА. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 164, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 1-шій пополудни в неділю, 1. січня, в гали церковній при ул. Ворен і 1-ша Аве. На порядку нарад звіт контрольної комісії і вибір нового уряду. Проситься місцевих і позамісцевих членів явитися на сей мітінґ, бо котрий член не явиться, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. — В. Грещук, предс.; Я. Орисик, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Дмитрія, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 1. січня, в гали під ч. 1954 Ірі і Робей стр. Всі члени мусять явитися задля вибору нових урядників. Котрі не будуть на тім мітінґу, будуть примушені заплатити кару, котру на них наложиться на тім мітінґу. Котрі члени не виплатять свого довгу, будуть суспендовані. — П. Коваль, предс.; В. Мельник, секр.

УВАГА! ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

РІЧНИЙ МІТІНҐ Українського Народного Дому, 363 St. Pauls Ave., Jersey City, відбудеться 30-го грудня (в пятницю), о годині 8. вечером у власній гали. Проситься всіх членів о прибутте. 01-03

ЗА УРЯД УКР. НАР. ДОМУ:
Михайло Турчанський, секр.

ТОВАРООБМІН З РОСІЄЮ.

На засіданню англійської Палати Депутатів 20-ого жовтня с. р. президент Торговельної Комісії (Борд оф Трейд) предложив перший офіціяльний доклад про результати торговельного договору з російським правительством, підписаного як відомо, 16-ого марта, і про дотеперішний товарообмін між Англією і Росією. З докладу, що обіймає перших шість місяців торгових зносин — від цвітня до вересня 1921 — видно, що за той час товарообмін між обома державами досягнув всеї суми 1,736.206 фунтів стерлінґів (по сегорічному курсу яких сім міліонів долярів) і включає піврічний ввіз з Росії в Анґлію на суму 169.527 фунтів, вивіз фабричних виробів з Анґлії в Росію на суму 759.735 фунтів і вивіз заграничного і колоніяльного товару, між иншим чаю та инших продуктів британських доміній, в сумі 806.944 фунтів. На послідним засіданню Палати Депутатів премієр Лойд Джордж між иншим сказав, що цифри з послідних трех місяців виказують збільшення товарообміну з Росією і що деякі фірми на півночі Анґлії одержали доволі великі інжинерські замовлення на вигідних для них умовах, одначе на тім конець і доки економічні відносини в Росії не поліпшаться, великої надії для брийтіської торговлі немає.

SPRING VALLEY, N. Y.

Отсим подаємо до відома всім інтересованим, що мітінґ Української Школи відбудеться в пятницю, 30-го грудня б. р. о годині 7-ій вечером в гали Тов. Просвіти. Позаяк суть важні справи до полагодження, проситься всіх інтересованих конечно прибути.

ЗА ШКІЛЬНИЙ КОМІТЕТ:
Ол. Хомий, предс.,
Кость Роговський, касієр,
Павло Бандура, секр.

Війтиха.

—o—

Каже пословиця: „Не мала баба клопоту, купила собі порося". Виходило би, що лише баби можуть клопоту з поросятами допитатися. Та ось і кум Андрій Олійник зайшов був у клопіт ізза поросяти, та на щастя якось викрутився із „таралати".

Андрій Олійник се бишківський ґазда. Якось раз в самісінькі жнива напосілася жінка на нього й виправила на ярмарок до Козової за поросятком.

Не похочував кум Андрій, не похочував, та вкінци зволив бабі волю й поїхав на ярмарок. Не весело їхалося йому Скрізь по поли люди косять, жнуть, а він тарахкотить возом.

Дорога з Бишок до Козової йде через ценів. Ось вже й ценівський двір. Сонячко пече, шкварить. Кум Андрій аж зіпрів. А біля двора така зелень, такий холодочок! Перед Ґанком лісок. Буки є, граби, а й берізки тай смерічки пишаються — всілячина. А скрізь і скрізь стежечки білесенькі, пісочок...

Якісь паняночки походжують. — і панич між ними. Веселий реґіт, аж до кума Андрія долітає. Йому стало якось маркітно. Вони в холодочку, а людий скрізь по поли шкварить сонце день у день.

Затяв коні, й вони рушили скорійше.

Вкінци заїхав до Козової тай купив порося якесь незгірше. Звинувся сюди й туди й веселий повернув домів. Вертав з гадкою, що коли приїде завчасу, буде міг ще з полудня й собі піти в поле.

Та воно инакше склалося.

В Ценеві посеред села стоїть чимала коршма. Вона на горбі. Минаючи її, їдеш горба на долину неначе з печі. Літом тамки порох сливе по коліна. Поросята в ньому вигріваються.

Та кум Андрій, вертаючи з ярмарку, забув на радощах за горбок, за поросята й за все. Затяв коні й садить аж колеса підскакують. Шусть із горба, й коршма тільки миґнула.

Вже на долині. Аж чує: позад нього щось квичить. Оглядається, а з коршми вибігло кількох мужиків. В одного в руках порося. Догадався сарака Андрій. Помана ґрілася в поросі й він переїхав його, незапримітивши. Та гадає: „Затну коні й втечу від биди".

— Ага, ага, — ось і залунали поклики:

— Спини, спини!

Кум Андрій коні батогом, аж тут напроти нього суне ще двох полуденників. (В нас, бачите, називають так мужиків, що у жнива в білий день у коршмі пересиджують). Вони й дагадалися, куди стежка в горох, тай завернули кума Андрія з возом і з кіньми назад до коршми.

Ось і баталія! Вже й судять. Є й війт. Високий, сухий та плечистий. Осміхається, але й палицею вимахує. Кум Андрій аж зіпрів із ляку. Зліз із воза тай жде, що буде. Аж тут:

— Коні загнати до канцелярії! Хай заплатить десять ринських „штрофу", щоби в друге не переїздив людських поросят та не ярмаркував у жнива.

Клопіт. Кум Андрій ізняв капелюха й проситься в розсерджених полуденників; та вони ні й ні! Пігнали віз до канцелярії, а кум Андрій остався на дорозі тільки з батогом. Що тут почати? Прийдеться пішки йти домів. Цілі Бишки реготатимуться, а й жінка торопатиме й сушити голову.

Дивиться кум Андрій: двох полуденників винесло збан пива й фляшку горівки з коршми, всміхнулися до нього й поплелися до канцелярії. Догадався сарака, догадався:

„Се вже на мою шкіру! А то напитав собі клопоту з поросятем!"

Аж дивиться, в коршми виходить іще один полуденник. Низенький, з широким носом, з корчастими бровами. Приступив до Андрія й питає:

— А ви відки?

— З Бишок — відказує Андрій.

— З ярмарку?

— А вжеж!

— Гм, гм!

— Біда!

Полуденник цмокнув язиком і каже:

— Дасьте на півкватирок, то й поможу вам вилізти з біди.

— Ейже?

— Ая! Я не жартую!

Поглянув кум Андрій на полуденника, а в його очах такий огонь, що й годі було припустити якісь жарти з його сторони. Крім Андрій добув з кишені шістку й подав йому.

Сей сховав гроші й каже вказуючи рукою:

— Бачите ось тамки хату велику з комином, у воротах там явір... бачите?

— Бачу.

— Там живе війт; та він, як знаєте, тепер в канцелярії, але війтиха дома. Йдітьже до війтихи й роскажіть їй усе, як слід. Вона його післала в пасіку, а, він тимчасом, як бачите, розгулявся з полуденниками. Війтиха се баба родом з пекла. Коли дізнається, що тут твориться, як стій прилетить і зробить лад. Нагаратає війта, й полуденників розжене на чотири вітри. Йдіть, не гайте часу, а небавом поїдете до себе.

Се сказавши, полуденник поплівся назад у коршму. Кум Андрій видів що нічо инщого не вдіє, метнувся на війтове обійсте.

Вже й на подвірю. Дивиться він: перед хатою стоїть висока, суха баба з орлиним носом! З під червоної хустки визирає сиве волося, та баба ще кремезна й руки в неї жилаcті. Довкіль неї повнісько дробу: гуси, качки, кури, і все заміш. Все се кричить, ґиґає, кудкудакає, аж обісте ходить. Баба дробить бараболі й розкидає їх довкруги себе.

— Слава Ісусу Христу! — привитався кум Андрій.

— Слава на віки! — відказала баба.

— Ви війтиха?

— А вжеж; або що?

Кум Андрій склонився й повідає:

— Та ось „оказія". Вертав із ярмарку, та біля коршми підбігло порося під коні. Я розіхав мабуть його.

— Еге, еге! — каже війтиха. — Се порося Чипилихи. Її поросята ходять самопас й переїли мені вже всю моркву.

— Мабуть — каже кум Андрій, приступивши близче. — Та ваш загнав мої коні до канцелярії, а я помилився ... ще, як бачите, з батогом.

Війтиха аж підскочила з досади й поклакнула: — Ой padоньку, то він не в пасіці? Та там вже десь кілька роїв вийшло.

Сказавши се, схопила жердючу та з обійстя! Кум Андрій і собі з нею.

Ось вже вони й біля канцелярії. Там гамір і крик. Крізь відчинене вікно видно й писаря. Віз і з кіньми під шопою. Коні тупотять ногами, обганяють оводню. А сонце так бігає скрізь по обійстю, неначеб хотіло всіх полуденників заняти з канцелярії й вигнати на поле до роботи.

Вбігла війтиха в середину й нуж до війта. Жердюгою його по спині й по ногах.

— А, вороже тяженький, а ґазд мій файненький!

Війт видить, що не жарти, вибіг як стій з канцелярії, а полуденники й собі за ним. Осталися лише війтиха, кум Андрій і писар.

Війтиха поглянула ще й на писаря:

— Й тобі здалося би вділити, ти анцихристе, ти непотрібі громадський!

Писар вхопив зі стола папери, заслонився ними від війтихи, та каже:

— Бачите, в мене робота, та не дали мені спокою. Спасибі, що прийшли й розігнали сю сарану!

Се сказавши, сів за стіл тай почав писати. Війтиха звернулася тепер до кума Андрія й каже:

— А ви, чоловіче, їдьте до себе й не ярмаркуйте більше в горячий час, бо не все піде вам так гладко.

Кум Андрій подякував війтиці, сів на віз тай поїхав до себе. Дорогою бурмотів під носом:

— Гей, гей і нашій громаді здалася би така війтиха. Був би лад в селі...

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ